

СЕКЦІЯ 2. КОНСТИТУЦІЙНЕ ПРАВО УКРАЇНИ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН, КОНСТИТУЦІЙНИЙ ПРОЦЕС

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНА ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ: ІНФОРМАЦІЙНО- ДІДЖИТАЛЬНА СКЛАДОВА

Бульбенюк С.С., доцент кафедри
політичних технологій, ДВНЗ
«Київський національний
економічний університет імені Вадима
Гетьмана», канд. політ. наук

*Той народ, який зуміє опанувати новим знанням,
одержить міць, досягнення якої є основним
завданням усякої розумної політики.*

В. Вернадський

Євроінтеграція — це нині не лише один з провідних трендів політичного життя України в його внутрішньому і зовнішньому вимірах, але й цивілізаційний вибір української політичної нації, який визначатиме багато в чому її подальший державницький поступ. Можна з впевненістю стверджувати, що цей вибір не є політичною односторонньою, результатом суто кон'юнктурних процесів і дій. Цей вибір, як би патетично не звучало, є результатом державницьких зусиль багатьох поколінь українства, з одного боку, та наслідком трагічних подій останніх п'яти років в нашій країні, з іншого боку. Тому, як вважає авторка, євроінтеграційну стратегію України слушно розглядати, зважаючи зокрема на ті перспективи загальноцивілізаційного характеру, які обумовлюватиме її успішна реалізація.

Сучасний стан світової цивілізації визначається як інформаційний (один з фундаторів концепції М. Кастельє) [1] або постіндустріальний (концепція Д. Белла, яка вже стала класикою політичної науки) [2]. Найбільш розвинуті країни світу, кістяк яких утворюють держави-засновниці Європейського Союзу, наприкінці другого десятиліття ХХІ ст. перебувають на етапі зміцнення і подальшого зростання інформаційного (та/або постіндустріального) суспільства, свідченням чого є зокрема реалізація низки широкомасштабних проектів у межах концептів е-держави, е-демократії та е-Європи. Одним з найбільш

амбіційних і перспективних проєктів є Digital agenda for Europe («Цифровий порядок денний для Європи») — програма розвитку цифрової економіки для ЄС до 2020 р. зі 100 конкретних дій, яка реалізується у рамках стратегії «Європа 2020» [3].

Таким чином, Українська держава, яка цього рік визначилася з курсом на євроінтеграцію на конституційному рівні [4], здійснила цивілізаційний вибір, що висуває перед вітчизняними державними і громадськими діячами, громадянами низку завдань і викликів. Важливість якнайшвидшого і максимально ефективного виконання цих завдань і викликів полягає ще й в тому, що просування України у напрямку євроінтеграції водночас дає потужний поштовх для якісного державницького розвитку нашої країни, насамперед сприятиме її виходу з групи країн периферійного типу.

Що вже зроблено на цьому шляху?

Україна доволі швидкими темпами просувається на шляху інформатизації і диджиталізації. Серед умовних досягнень можна назвати:

1) розробку і впровадження сучасної нормативно-правової бази у царині становлення е-держави, е-врядування та е-безпеки [5-8];

2) формування базових інститутів і механізмів функціонування е-держави (наприклад, налагоджена система електронних петицій, звернень громадян до органів державної влади он-лайн, запровадження ID- паспортів громадян України та практики використання електронного цифрового підпису (ЕЦП) на мікро- та мезорівні політичного і соціального життя; запуск кілька років тому моделей е-Парламенту та е-Уряду на рівні макropolітики тощо);

3) поступові зміни у політичній культурі громадян та політичної еліти, пов'язані з розумінням важливості та необхідності її осучаснення, переведення на якісно інший вимір функціонування — рівень мережевих комунікацій.

Які вбачаються перспективи подальших кроків у розвитку е-держави та е-демократії в Україні в контексті розгляду реалізації євроінтеграційної стратегії?

По-перше, на наше переконання, одним з провідних завдань на вказаному шляху є вдосконалення державної інформаційної політики на засадах креативного менеджменту як вищої якості і мистецтва державного управління. Базовими складовими оновленої державної інформаційної політики України мають стати: управління знаннями,

управління змінами, евристичний та інноваційний менеджмент [9, с. 259, 261, 262].

По-друге, подальший розвиток сучасної інформаційної інфраструктури Української держави — це не тільки завдання технологічного характеру, але й загальноцивілізаційного та безпекового (особливо в умовах фактичних воєнних дій на території України) значення.

По-третє, надзвичайно важливою метою розвитку е-держави та е-демократії в Україні є захист особистості, суспільства і держави від неякісної інформації та дезінформації.

По-четверте, подолання технологічних бар'єрів, без чого уявляються неможливими справжня інформатизація та діджиталізація Української держави і суспільства.

Безперечно, перелічені вище завдання не вичерпують повний перелік завдань модернізації і подальшого розвитку е-держави та е-демократії в Україні як складової її комплексної євроінтеграційної стратегії. Фундаментальною основою вказаних процесів має стати ефективна реалізація принципу тріади «інформація — комунікація — управління» [10, с. 81].

Список використаної літератури:

1. Кастельс М., Хіманен П. Інформаційне суспільство та держава добробуту. Фінська модель : Пер. з англ. / М. Кастельс, П. Хіманен. К. : «Ваклер», 2006. 232 с.

2. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования : Пер. с англ. / Д. Белл. М. : Academia, 2004. 788 с.

3. Цифровий порядок денний для Європи. URL. https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A6%D0%B8%D1%84%D1%80%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9_%D0%BF%D0%BE%D1%80%D1%8F%D0%B4%D0%BE%D0%BA_%D0%B4%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%B4%D0%BB%D1%8F_%D0%84%D0%B2%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B8

4. Рада змінила Конституцію та закріпила курс України на ЄС і НАТО // Європейська правда. URL. <https://www.eurointegration.com.ua/news/2019/02/7/7092534/>

5. Закон України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007 — 2015 роки». URL. <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/537-16>

6. Рада національної безпеки і оборони України. Рішення від 24 квітня 2014 р. «Про заходи щодо вдосконалення формування та реалізації державної політики у сфері інформаційної безпеки України». URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0004525-14>

7. Про рішення Рада національної безпеки і оборони України. Рішення від 2 вересня 2015 р. «Про нову редакцію воєнної доктрини України». URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555/2015>

8. Закон України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» від 5 жовтня 2017 р. URL. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2163-19>

9. Розвиток інформаційного суспільства : Колективна монографія в 10-ти томах. / Том 9. Правові та соціально-психологічні виміри новітнього інформаційного суспільства. К. : ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2015. 424 с.

10. Боднар І. Р. Сучасні реалії інформаційного суспільства : проблеми становлення та перспективи розвитку : Монографія / І. Р. Боднар. Львів : Видавництво Львівської комерційної академії, 2013. 320 с.

ДЕМОКРАТИЗАЦІЯ ВИБОРЧОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ: ОСНОВНІ СУПЕРЕЧНОСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ

Гапоненко В.А., доцент кафедри
політичних технологій ДВНЗ
«Київський національний
економічний університет імені Вадима
Гетьмана», докторант Національного
педагогічного університету імені
М. Драгоманова, кандидат політичних
наук

Вибори — це інститут, що є мінімальною вимогою, критерієм демократичності політичного режиму. Водночас, у зв'язку з особливостями проведення виборів в умовах гібридних політичних режимів, останні називають популістськими, маніпулятивними, спекулятивними демократіями.